

COSTA BRAVA DEL 16 DE JULIOL AL 23 D'AGOST DE 2004

24e FESTIVAL INTERNACIONAL de MÚSIQUES de Torroella de Montgrí

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

Exposició
Art escultòric del
Mèxic
precolombí

el cos i el cosmos

La Pedrera,
del 15/06/04 al 10/10/04

Forum
BARCELONA
2004

CONACULTA • INAH

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

COSTA BRAVA DEL 16 DE JULIOL AL 23 D'AGOST DE 2004

24e FESTIVAL INTERNACIONAL de MÚSIQUES de Torroella de Montgrí

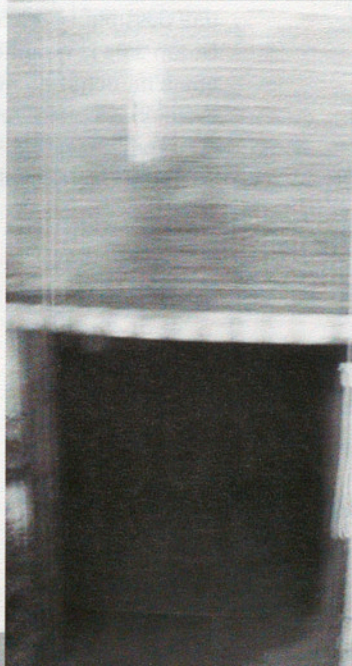
**IL GIARDINO
ARMONICO**

GIOVANNI ANTONINI
DIRECTOR

KATIE LABÈQUE
PIANOFORTE

MARIELLE LABÈQUE
PIANOFORTE

DILLUNS 23 D'AGOST /
22.30 H / ESGLÉSIA

UNA CRISI PRE-ROMÀNTICA?

Cap al 1767, Franz Joseph Haydn, que a trenta-cinc anys, des del seu lloc de *kapellmeister* del príncep Esterházy, ja es feia remarcar com el més genial dels compositors europeus de la seva generació, es va llançar a investigar nous camins simfònics, més enllà del clixé festiu i amable de la simfonia de l'època. Durant mitja dotzena d'anys, des de la número 39 de 1767, va escriure vora una vintena de simfonies d'una audàcia i una novetat que cal qualificar de revolucionàries. L'exploració d'un món simfònic turbulent i fins patètic, sovint en inhabituals tonalitats menors, el va conduir a resultats sorprenents, que van cridar l'atenció de tot el món musical del continent. En primer lloc, la del mateix príncep, el seu patró, que sembla que a l'últim li va fer entendre que per aquell camí acabarien malament (el fet cert és que, a la fi, Haydn va abandonar aquella direcció revolucionària per tornar a una estètica més apol·línica i, doncs, menys sospitosa d'independència insolent). S'ha parlat sovint d'una hipotètica crisi romàntica en la trajectòria del compositor, però no cal ser un especialista en la seva obra per comprendre que es tracta d'una exageració: Haydn va ser un il·lustrat de cap a peus i no cal extrapolar la seva audàcia musical a una possible –i anacrònica– revolta interior. Ni tan sols la qualificació *Sturm und Drang* que s'ha donat a aquest període de la seva evolució és gaire escaient: Haydn no va tenir probablement cap coneixement d'aquella primera explosió de romanticisme

---

literari, que d'altra banda és lleugerament posterior a les seves experimentacions musicals. El que és indiscutible és que les troballes del compositor concordaven perfectament amb els anhels i les inquietuds del seu temps, perquè el món musical hi va respondre amb una autèntica allau de rèpliques, des de tots els racons d'Europa. Ja la primera simfonia d'aquella nova manera, la 39, va desvetllar respostes arreu: des de Johann Vanhal, a la mateixa Viena, fins a Johann Christian Bach, a Londres, passant pel jove Mozart, a Salzburg, van escriure simfonies en la mateixa tonalitat i amb la mateixa instrumentació. En poc temps, la nova manera havia esdevingut una autèntica moda, seguida més o menys per tots els compositors de relleu. Al cap de pocs anys, el compositor austríac Carl Ditters (més tard ennoblit amb l'afegitó von Dittersdorf), seguidor ell mateix de l'onada, diguem-ne romàntica, la satiritzava en una enginyosa simfonia titulada simptomàticament *Il delirio delli compositori, ossia Il gusto d'oggi*. Una de les simfonies més interessants de la sèrie malanomenada *Sturm und Drang* de la producció haydniana és la número 45, en fa sostingut menor, coneguda amb el sobrenom d'*Els adéus*. La història d'aquest sobrenom és prou coneguda, però també prou significativa per tornar-la a recordar. La cort del príncep passava les vacances d'estiu al palau d'Eszterháza, a la plana hongaresa, lluny de la residència habitual d'Eisenstadt, a Àustria. Els músics també s'hi desplaçaven, deixant les seves famílies

UNA CRISI PRE-ROMÀNTICA

enrere. L'any 1772, però, el príncep endarreriria la data de tornada i els músics frisen per reveure els seus. Haydn, que sempre va vetllar pels seus músics, es va encarregar de fer-ho saber al patró. Però, amb una finor irònica i una elegància característiques, sense ni haver d'obrir la boca, ho va fer amb una simfonia. Al moviment final, els instruments van callant l'un rere l'altre, i en l'ocasió de l'estrena es van anar aixecant i apagant l'espelma del faristol, fins que només hi van quedar dos violins, Haydn mateix i el seu concertino Luigi Tomasini. Amb un enginy i una elegància no pas menors, el príncep es va donar per al·ludit i, sense més discussió, va ordenar el retorn a Eisenstadt. Però l'interès de la simfonia no està només en aquest curiós i reivindicatiu *Adagio final*: tota ella és plena de la millor inventiva harmònica i arquitectònica del Haydn d'aquells anys.

Un any abans, des del seu refugi perdut al remot altiplà castellà, Luigi Boccherini també s'afegia a la moda "romàntica" i es despenjava amb una simfonia en re menor, coneguda amb el sobrenom de La casa del diavolo. Sense deixar de ser característica del minuciós refinament boccherinià, la simfonia acaba amb una xacona manllevada quasi literalment al final del ballet *Don Juan*, de Christoph Willibald Gluck, de 1761. La magnífica peça original de Gluck, per a la caiguda de Don Joan a l'infern, en re menor, es pot considerar una precursora clara del nou corrent (més tard, Mozart mateix se'n recordarà en escriure el seu

Don Giovanni i compondrà l'escena de la caiguda a l'infern també en re menor).

Dos anys més tard, el 1773, el ja vell Carl Philipp Emanuel Bach, llavors resident a Hamburg, va enllestir una sèrie de sis simfonies per a corda, per encàrrec del seu admirador Gottfried van Swieten, ambaixador de l'imperi austrohongarès i bibliotecari imperial, a més de gran coneixedor i protector de la música i dels músics. Bach, un dels músics més admirats per Haydn, hi havia inclòs una simfonia en si menor que sembla pagar tribut a aquell corrent desfermat pel seu més jove admirador. Només que Bach, campió d'una nova expressivitat des de molt abans, no va necessitar allunyar-se gens del seu estil sensitiu, o *empfindsamer*, de tal manera que la simfonia ens apareix com una conseqüència lògica de tota la seva trajectòria.

Molt pocs anys més tard, durant la segona meitat del decenni, encara a Salzburg, Wolfgang Amadeus Mozart escriurà un concert per a dos pianos, remissent dels que havia interpretat amb sa germana Nannerl durant les tournées d'infantesa pel continent, amb son pare. De totes les obres del programa d'avui, el doble concert és l'única que no es troba en l'òrbita diguem-ne *Sturm und Drang*. Ni tan sols és un concert especialment avançat, dins el catàleg mozartià. És un concert amable i ben escrit, sense l'ambició d'altres concerts seus per a piano de la mateixa època.

Miquel Desclot

PROGRAMA

1a Part

**CARL PHILIPP
EMANUEL BACH:**
(1714-1788)

SIMFONIA PER A CORDES
NÚM. 5 WQ 182 (H 661)

- Allegretto
- Larghetto
- Presto

**WOLFANG AMADEUS
MOZART:**
(1756-1791)

CONCERT PER A DOS
PIANOFORTES EN MI BEMOLL
MAJOR K.365

- Allegro
- Andante
- Rondó: allegro

2a Part

LUIGI BOCCHERINI:
(1743-1805)

SIMFONIA EN RE MENOR
"LA CASA DEL DIAVOLO",
OPUS 12 NÚM.4

- Andante sostenuto-
Allegro assai
- Andantino con moto
- Andante sostenuto-Allegro

FRANZ JOSEPH HAYDN:
(1732-1809)

SIMFONIA NÚM.45 EN FA
SOSTINGUT MENOR, "ELS
ADÉUS", HOB I: 45

- Allegro assai
- Adagio
- Menuetto: Allegro
- Finale: Presto-Adagio

IL GIARDINO ARMONICO

Il Giardino Armonico, creat a Milà l'any 1985, aplega a destacats músics graduats a les millors acadèmies de música d'Europa especialitzades en la interpretació amb instruments originals. Molts dels seus membres són sol·licitats com a prestigiosos solistes en concerts dirigits per N. Harnoncourt, G. Leonhart, T. Pinnock, C. Coin i J. Savall. El principal repertori està concentrat en els segles XVII i XVIII. En funció del programa hi poden intervenir de 3 a 30 músics.

IGA és regularment invitat a molts festivals d'Europa, Estats Units, Canadà i Japó i actuen a les més importants sales de concerts d'arreu del món com, per exemple, la Concertgebouw d'Amsterdam, Wigmore Hall de Londres, Musikverein i Konzerthaus de Viena, Theatre des Champs-Élysées i Theatre du Chatelet de París, Tonhalle de Zuric, Victoria Hall de Ginebra, Alte Oper de Frankfurt, Staatsoper unter den Linden de Berlin, Glinka Hall de Sant Petersburg, Konserthus d'Oslo, Palais des Beaux-Arts de Brussel·les, Auditorio Nacional de Madrid, Oji Hall de Tokio, LLibreria del Congrés de Washington i Lincoln Center de Nova York.

IGA té un contracte en exclusiva per la discogràfica TELDEC Classics. Els nombrosos enregistraments d'obres de Vivaldi i altres compositors del XVIII han estat entusiàsticament aplaudits pel públic i crítica i han rebut nombrosos premis com l'Award Fondazione Cini de Venècia, Caecilia Award de Bèlgica, Diapason d'Or, Choc de la Musique i Gran Prix des Discophiles. Publicat amb el nom de *Il Proteo*, els discs del doble i triple concerts per a violoncel i orquestra de Vivaldi, amb Christophe Coin com a solista, va rebre el Gramophone Award, l'octubre del 1996 i el Diapason d'Or. Els Concerts de Brandeburg varen ser guardonats amb Echo-Preis de 1998 i el CD dedicat a M. Locke i H. I. F. Biber amb el Diapason d'Or 1999.

L'any 199 varen sortir dos discs compact. Un amb amb àries de Händel cantades per Eva Mei i un altre de Vivaldi amb Cecilia Bartoli.

L'agost del 2000 es va editar *Viaggio Musicale* amb música italiana del segle XVII.

Il Giardino Armonico actua regularment acompanyat de prestigiosos solistes com Cecilia Bartoli, Katia & Marielle Labèque, Eva Mei, Anna Caterina Antonacci, Sumi Jo, Sara Mingardo i Lynne Dawson tan en concerts com en produccions operístiques com Orfeo de Monteverdi, Agrippina de Händel o La Serva Padrona de Pergolesi.

El mes de març del 2003, a Viena, IGA va interpretar l'oratori de J. A Hasse *Il Pellegrini al Sepulcro di Nostro Signore* al Konzerthaus i va participar en el concert de la nit de Pasqua a la catedral de Sant Stefano. El mes d'abril del mateix any va estar present a la inauguració del nou auditori de santa Cecilia de Roma.

La gira d'IGA per Nova Zelanda i Austràlia ha estat un gran esdeveniment on han actuat, entre altres, a la Sidney Opera House. El mes de juliol varen ser invitats al Festival Styriarte de Graz per a interpretar *La Resurrezione de Händel*.

El seu director és Giovanni Antonini.

Violins: Enrico Onofri, Stefano Barneschi, Marco Bianchi, Luca Giardini, Liana Mosca, Alberto Stevanin, Maria Cristina Vasi

Violes: Gianni Maraldi, Elena Confortini

Violoncels: Marco Testori, Elena Russo

Contrabaix: Vanni Moretto

Oboès: Guido Campana, Marco Cera

Trompes naturals: Glen Borling, Edward Deskur

Fagots: Alberto Guerra, Alberto Bianco

Clavicèmbal: Riccardo Doni

KATIE LABÈQUE, pianoforte

MARIELLE LABÈQUE, pianoforte

GIOVANNI ANTONINI, direcció musical

GIOVANNI ANTONINI, direcció musical

● ● ●

Giovanni Antonini va néixer a Milà on va estudiar a la Cívica Scuola di Musica i també al centre de Música Antiga de Ginebra.

És un dels membres fundadors d'Il Giardino Armonico amb el qual hi porta treballant des de 1989. Amb ell, com a flautista i director, han aconseguit un reconegut prestigi internacional actuant als millors festivals i sales de concerts principalment d'Europa, Estats Units, Canadà, Japó i Malàsia.

Giovanni Antonini és un dels directors de la Settimane Bach de Milà. Al Festival de Salzburg va dirigir, per primera vegada a l'època moderna, l'oratori *Il martirio di San Lorenzo* i el maig de 1999 va dirigir la camerata Acadèmica de Salzburg.

El mes de gener del 2004 ha estat molt important per la carrera d'aquest artista perquè ha estat invitat a dirigir tres concerts de la Filharmònica de Berlin a la Grosser Saal, l'auditori d'aquesta orquestra amb obres de Vivaldi, Carl Philipp Emanuel Bach, Boccherini i Haydn.

KATIE I MARIELLE LABÈQUE pianoforte

● ● ●

Les extraordinàries pianistes Katie i Marielle Labèque són conegudes no només per la precisió de les seves interpretacions sinó també per la seva especial musicalitat i el seu ampli repertori que va de Bach, Mozart i Schubert a Stravinsky, Gershwin, Bernstein i els compositors vanguardistes del segle XX.

Han actuat amb es més importants orquestres del món com Berlin Philharmonic, Boston Symphony, Chicago Symphony, Cleve-

land, Concertgebouw, Dresden Staatskapelle, Leipzig Gewandhaus, London Symphony, Los Angeles Philharmonic, New York Philharmonic, Philadelphia Orchestra, Philharmonia, Orchestra Filarmonica della Scala i Vienna hilharmonic sota la direcció de Semyon Bychkov, Riccardo Chailly, James Conlon, Sir Colin Davis, Charles Dutoit, Jesús López-Cobos, Zubin Mehta, Seiji Ozawa, Sir Simon Rattle, Esa-Pekka Salonen, Giuseppe Sinopoli, Leonard Slatkin i Michael Tilson Thomas.

En recital, les seves intervencions les han dut als més prestigiosos festivals d'arreu del món com, per exemple, Berlín, Blossom, City of London, Edinburg, Hollywood Bowl, Luzerna, Maggio Musicale Fiorentino, Mostly Mozart, Mozartwoche Salzburg, Prinsengrachtconcert Amsterdam, Proms, Ravinia, Rheingau, Klavierfestival Ruhr, Schleswig-Holstein i Taglewood. Katia i Marielle han fet gires per les ciutats més importants d'Àsia com Hong Kong, Kuala Lumpur i Macao.

L'interès per a la música del segle XVIII les ha dut a encarregar la construcció de dos instruments Silbermann de Sanssouci (1746) amb els quals, en motiu del centenari Bach l'any 2000, varen fer gires Alemanya, Espanya i Àustria amb Musica Antiqua Köln, sota la direcció de Reinhard Goebel, i amb Il Giardino Armonico, dirigit per Giovanni Antonini. El concert que varen fer en el Musikverin amb Il Giardino Armonico va ser televisat per la ORF a tot el món, el dia 28 de juliol de 2000, com a part de les celebracions de l'any Bach.

Apareixen sovint a la televisió en projectes per a la BBC, NDR, WDR i ZDF Alemanya, AVRO Holanda, ARTE, NHK Japó, CBS i la Ràdio Nacional dels Estats Units. Katia & Marielle han participat en el Piano Gran!, una gala de televisió a Washington per celebrar el 300è aniversari del piano. La gala es va retransmetre als Estats Units (PBS), Europa (BBC) i Àsia (NHK, Japó).

El primer enregistrament per Philipps, de la Rapsòdia en Blue de Gershwin, va rebre un disc d'or immediatament després d'haber-se editat. Des de llavors Katia i Marielle Labèque varen fer nombrosos enregistraments

per Phillips, Sony i EMI incloent Bartok amb la City of Birmingham Symphony Orchestra dirigida per Sir Simon Rattle, Concerts de Mozart amb Berlin Philharmonic i Mendelssohn i Bruch amb Philharmonia sota la direcció de Semyon Bychkov i el Concert de Poulenc amb Boston Symphony dirigit per Osawa. Han enregistrat recitals amb música de Berstein, Brahms, Falla, Debussy, Dvorak, Gerswin i Txaikovski. A més han enregistrat una col·lecció de peces de jazz contemporani *Love of Colours* i Sony Classical ha editat un DVD titolat *The Loves of Emma Bardac*.

El grup de cambra de Katia i Marielle Labèque, fundat fa anys, està integrat per joves artistes de la talla de Marco Postinghel, Pascal Moragues, Herbert Mayr, Francois Leleux o Benoit Fromanger, entre altres. En el seu repertori s'hi troba El Carnaval dels Animals de Saint-Saens o El conte del petit sastre de Harsanyi, obres que son fetes amb la col·laboració de narradors tan destacats com l'actor Gerard Depardieu, Rufus Beck o l'autor Alessandro Baricco.

Katia Labèque ha enregistrat un àlbum de duos *Little Girl blue* per al segell de jazz Dreyfus, amb Herbei Hancock, Chick Corea, oe Zawinul, Gonzalo Rubalcaba i Michel Camilo, entre altres. També ha enregistrat tres discs amb el guitarrista John McLaughlin per a Warner Brothers i Sony. Katia ha format fa poc el seu propi grup juntament amb el compositor Dave Maric i el bateria Marque Gilmore amb els quals ha fet una gira per Espanya, Bèlgica i França.

Han encarregat al jove compositor Dave Maric una obra titulada *Exile*, per a dos pianos, percussió (Colin Currie) i instruments electrònics (Dave Maric), la qual forma part d'una programa *Pianos/Percussion* que inclou la versió instrumental de West Side Story de Leonard Berstein.

L'any 2003 han actuat als festivals de Luzerna amb la Berlin Philharmonic Orchestra, sota la direcció de Sir Simon Rattle i han fet una gira pels Estats Units on han actuat a l'Avery Fisher Hall amb la New York Philharmonic Orchestra.

DISCOGRAFIA IL GIARDINO ARMO- NICO (selecció)

ANTONIO VIVALDI: *Concerti da camera.*
NUOVA ERA 6731

Sonate italiane per flauto. NUOVA ERA 6789

Christmas Concertos. TELDEC 2292-46013-2

ANTONIO VIVALDI: *Concerti da camera*
(Integral). TELDEC 9031-77040-2

ANTONIO VIVALDI: *Concerti per liuto e man-
dolino.* TELDEC 4509-91182-2

ANTONIO VIVALDI: *Famosi concerti da
camera.* TELDEC 4509-91852-2

Musica da camera a Napoli. TELDEC 4509-
93157-2

ANTONIO VIVALDI: *Le Quattro Stagioni.*
TELDEC 4509-96158-2-4

DISCOGRAFIA GERMANES LABÈQUE (selecció)

A. DVORÁK: *Dances Eslaves, op.46 & 72.*
Philipps 426-264-2

Piano Fantasy (6 CD BOX). Philipps

Txaikovsky Fantasy. Philipps 442-778-2

*Italian Bach in Vienna (amb Il Giardino
Armonico).* TDK video

HO ORGANITZA

Joventuts
Musicals de
Torroella
de Montgrí

SECRETARIA:

Apartat de Correus núm. 70
E-17257 Torroella de Montgrí
Tel. 00 34 972 76 10 98
Tel. 00 34 972 76 06 05
Fax. 00 34 972 76 06 48
e-mail: info@joventutsmusicals.com
www.festivaldetorroella.org

HI COL-LABOREN

EL PAIS

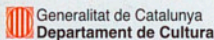
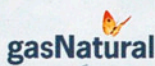
Germans Radresa
SA

**FUNDACIÓ
VILA CASAS**

PARRÒQUIA DE SANT GENÍS

HO PATROCINEN

AMB LA COL-LABORACIÓ
I EL PATROCINI DE

FUNDACIÓ CAIXA CATALUNYA

